

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 10.

15. oktobra 1863.

XII. tečaj.

Pridiga v god vseh Svetnikov.

(23. pobink. ned.)

(Trije pripomočki v zveličanje; gov. M. T.)

„Veselite in radujte se, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ Mat. 5, 12.

V v o d.

Preh poglobitvinih reči je popotniku po neznanih krajih neobhodno potreba, namreč velike razumnosti, skerbnosti in poterpežljivosti. Velike razumnosti, da ga tolovaji ne zalezejo in hudobni ljudje ne ogoljfajo; velike skerbnosti, da lakote in žeje ne terpi, se z domovinskim listom, z obleko in s potrebnim orožjem previdi; in velike poterpežljivosti, da zamore vse pomanjkljivosti, zadržke in težave pota prenašati.

Ljubi moji! tudi mi smo popotniki, ki gremo skozi nevarne kraje in žalostne puščave ptuje dežele proti nebeški domovini. Življenje na tem svetu je le kratka postaja, naš cilj pa so nebesa. Zanje se boriti in zanje vse težave preterpeti je v dolini solz naš namen. Pa uprašali me bote, ktera pot da do njih derži? Poglejte, današnji častiti praznik nam brez števila zgledov, brez števila stopinj svetnikov pred oči stavi, ki so z božjo pomočjo romarsko pot življenja srečno dokončali, sedaj pa s Kristusom v nebesih kraljujejo. Ti so naši vodniki, ti nam zgledi, kako potovati. Po besedah sv. Hieronima imamo sveto življenje in lepe čednosti svetnikov, kakor sv. Pavla, Antona, Julijana, Markarija, Hilarijona itd. pred sebo za zgled, da naj hodimo po njihovih stopinjah.

Vse življenje svetnikov pa se da v poprešnje tri čednosti povzeti. Zakaj tudi svetnikom je bilo na romarski poti proti

nebesom potreba veliko razumnosti, da so se greha in grešnih priložnost obvarovali. Treba jim je bilo velike skerbnosti, da so si obilno dobrih del in čednost nabrali. Treba jim je bilo velike poterpežljivosti, da so vse terpljenje in preganjanje prestali. Z malo besedami: Slehern, kdor hoče zveličan biti, se mora po zgledu svetnikov 1. greha varovati, 2. dobro delati in 3. vse terpljenje voljno prestati.

Od trojnega zgleda svetnikov v njih današnji častiti spomin in v vaš poduk vam bom z božjo pomočjo danes na dalje govoril. Vsi svetniki in svetnice božje, prosite za nas!

R a z l a g a.

1. Rekel sem, da je popotniku po neznanih krajih najpoprej treba velike razumnosti, da ga tolovaji ne zalezejo in hudobni ljudje ne ogoljufajo. Ako to podobo nase obernemo, porečemo: Kristjan se mora pred vsem drugim greha varovati; zakaj greh je tolovaj naše duše, ki mu oropa gnado božjo in ga pripravi ob nebeško kraljestvo. Ko je Bog človeka naredil po svoji podobi, mu je rekel, da sme od vseh dreves v raji sad uživati, le od drevesa spoznanja dobrega in hudega ne, ter mu zažuga, kateri dan koli da bo od njega jedel, bo moral umreti. (Gen. 2, 17.) Ali Adam je to zapoved prelomil in od prepovedanega sadu pokusil. In kaj se je ž njim zgodilo? Je res pri tej priči mertov na zemljo padel? Se je li žuganje božje spolnilo? Učeni Korneli pravi: „Kaj pa da se je spolnilo, pa ne toliko, kar telo, ampak še bolj, kar dušo zadeva. Tudi po telesu je moral poznejše umreti, ali na duši ga je smert berž pri tej priči zadela, ko je zapoved Gospodovo prelomil. Smert duše pa obstaja v tem, da iz pravičnega postane grešnik, iz prijatla božjega njegov sovražnik, iz otroka božjega otrok pekla.“ Poglejte toraj, kakošen strašen ropar da je smertni greh. Po tem takem, ako hočemo do nebes priromati, se moramo tega roparja skerbno varovati, in vseh potov se ogibati, kjerkoli bi nas utegnil zalesti in napasti.

Take zglede imamo nad svetniki. Sv. Edmund, postavim, je imel navado reči, da hoče rajše na zažgani germadi zgoreti,

kakor v smerten greh dovoliti. Sv. Anzelm gre še dalje in govori. „Ako bi s svojimi očmi na eni strani vidil hudobijo greha, na drugi pa vse martre peklenške, pa bi se rajše v pekel zagnal, kakor z grehom omadeževal.“ In sv. opat Amoni je imel vedno razbeljeno železo v peči pripravljeno, da si je ob času velikih skušnjav z njim roke in ramena žgal, da le v smerten greh ni dovolil. Neka služabnica sv. Brigite, ko jo je nek zapeljiv mladeneč v nek samotni kraj vabil, si je z baklami in z žerjavico podplate na nogah sožgala, da ni mogla na noge se opreti, samo zato, naj bi je ne bila skušnjava premagala. — Vidite, kristjani! tako goreče so sovražili greh svetniki in svetnice božje. Ravno tako moramo še mi greh čertili, vse svoje misli, želje, besede in dela na zlato vago božje ostrosti devali, in kedar nas vest opominja, naj pred grehom bežimo, nam bodi to opominovanje, kakor glas vojskine trobente, ki je vojščakom znamenje, naj beži, kdor si hoče življenje oti. Treba je pa še Boga prositi, da nas velikih skušnjav in nevarnost obvaruje in terdni sklep v nas obudi, rajše vse na svetu prestatl, kakor Boga s kakim smertnim grehom razžaliti, rajše serce iz telesa, kot Boga iz serca dati.

2. Drugič je popotniku po neznanih krajih treba velike skerbnosti, da lakote in žeje ne terpi; treba se mu je z domovinskim listom, z obleko in s potrebnim orožjem previditi. Ako to nase oberremo, porečemo, da keršanskemu romarju proti nebesom še ni zadosti, če se le greha varuje, temuč mora tudi za dobre dela skerbeti. Dobre dela so živež naše duše, so obleka, ki nas Bogu dopadljive dela, so popotni denar ali brešno, ki nas edino v večnost spremi potem, ko smo vse drugo na svetu zapustili. — Zavzeti se nam je, ko slišimo pripovedovati od sile in veličastva nekdanjega Rima, ki si je s svojim zmagonosnim orožjem skoraj ves takrat znani svet podjarmil. Najbolj pa so občudovati tiste slovesne vpeljave, ki so jih napravljali vojskovodjem po zmaganih sovražnikih. Obdan od neprezirljive trume ljudstva, od najimenitniših mestnjanov in pervakov iz vojske se je peljal zmagovavec skozi terge rimskega mesta na krasnem vozu, ki je bil ves z lovorom in palmami ovenčan. Za njim so sledili, vsem na razgled

postavljeni, premagani kralji in kraljice, drugod so nesli podobe pridobljenih mest, bandera, orožje, in na zadnje je šla množica zajetih in sužnjih. In kolikor več je bilo vsega tega, toliko večja je bila čast zmagovavca, toliko bolj so se mu slavaklici glasili. Tako moramo tudi mi, če hočemo s častjo pri nebeških vratih sprejeti biti, pokazati, da smo zmagali peklenškega sovražnika, zapeljivi svet in hudobno meso, pokazati moramo zaklade dobrih del. In kolikor več bomo imeli tacih zmag in zakladov, toliko večje bode naše plačilo in naša čast.

Te dobre dela pa so dela pokore, ki v tem obstajajo, da grehe svojega pretečenega življenja s prostovoljnimi pokorili zmiraj bolj in bolj zbrisujemo, in kolikor večja je bila peza naših storjenih grehov, toliko ostrejšje naj bodo pokorila. Zgledi tega naj nam bodo svetniki. Sv. Ananija, učenec sv. Marka evangelista, po cesti gredoč povzdigne svoje oči in vidi neko nesramno žensko, za ktereга pogleda voljo je terpel veliko skušnjav. Da se je za voljo te lahkomišljenosti sam nad sebo zmaščeval, si je sam sebi oko izruval, in se v največi zimi v zmerznjeno vodo vlegal. Sv. Markari, ker se je dal enkrat satanu prevariti, se je zato 40 dni postil, in Boga klečé usmiljenja prosil. Sv. papež Marcellin je iz straha pred grozovitnimi martrami, s kterimi je cesar Dioklecijan kristjanom žugal, molikom kadila daroval. Ali nato se je svojega greha tako kesal, da je v rasovnem spokornem oblačilu šel v Sieneso k zbranim škofom, in jih je s solzami prosil, naj mu papeževo čast odvzamejo in ga na blagoslovljeni zemlji ne pokopljejo. Zbrani očetje mu to odrečejo rekoč, da nočejo soditi Kristusovega namestnika. Na to gre Marcellin nazaj v Rim, stopi pred cesarja, in mu ostro očita, zakaj ga je v to hudobijo posilil. S prelito kervijo za Kristusa še le je mislil za storjeni greh zadostiti. Sv. Marija Egipčanka, znana za voljo svojega nesramnega življenja, se po prejeti gnadi spreobrnjenja umakne v tisto puščavo, kjer je bil Kristus od hudobnega duha skušan. Tu je v spokorni rasovnik oblečena terpinčila svoj život z vednim postom, tako zelo, da je celih 17 let od samih dveh kruhov živela; njena postelja so bile gole, terde tla, njena pijača voda, in od vednega joka, od solz in zdibovanja je bilo njeno obličje vse prepadeno.— Da takih čudežev

prostovoljnega pokorjenja ne bom dle našteval, le še to le pristavim: Vsak ve, da je za greh pokore treba; tu ali pa tam, enkrat gotovo ga doletí šiba božja. Kdor se je torej s svojimi očmi pregrešil, ta naj jih znanprej sramožljivo pred se na tla obrača, in jim nikar še več radovednosti ne privošči. Uho, ki se je nesramnega govorjenja in petja veselilo, naj se vprihodnjic veseli opominovanja in besede božje. Se je gerlo pregrešilo s samogoltnostjo, naj se pokori s postom. Se je roka pregrešila s steganjem po plujem blagu, naj ga poverne in verh tega ubogim po moči miloščine delí. Je bilo tvoje telo v mehkužnosti razvajeno in na svoj lišp ošabno, ponižuj ga in derži v berzdah. Zakaj brez takih del pokore nam je nemogoče med svetnike prištetim biti, ker le pot nedolžnosti ali pa pot resnične pokore derži proti nebesom.

3. Poslednjic je še treba popotniku velike poterpežljivosti, da zamore vse pomanjkljivosti, zadržke in težave pota prenašati. Ravno tako mora keršanski romar proti nebesom vso revščino, vse bolezní in bolečine, in vse, karkoli svet „nadlogo ali križ“ imenuje, iz ljubezni do Boga serčno preterpeti. Jaz pravim: Svet jih imenuje „križe in nadloge“. V resnici pa ni tako, temuč so velikoveč pripomočki zveličanja, ki nam jih Božja dobrotljivost pošilja, naj bi se v njih, kakor zlato v ognji, vseh madežev očistili in si zasluženje in čast v nebesih povišali. Zato ima sv. Tomaž Akvinski križe za ravno tolike gnade, kakor dar sv. vere. In nek drug cerkveni učnik jih imenuje še večé darove, kakor sv. vero. Vero namreč Bog vsem, prijatlom, kakor sovražnikom daje, nadloge pa le prijatlom. Zato vidimo, da grešniki in neverniki večidel v veselji in v bogastvu živé, pobožni pa v žalosti in v revščini zdihujejo; zakaj „kterega Bog ljubi, ga tepe, in slehernemu, kterega za svojega otroka sprejme, pošlje šibo“, pravi sveto pismo. V tem pomenu piše sv. Pavel (Filiplj. 1, 29.): „Vam je gledé na Kristusa dano, da ne le vanj verujete, temuč tudi zanj terpite“. Zato sv. Gregor Naciancenski nadloge imenuje po pravici „kraljevo pot proti nebesom“, in sv. Krizostom z neko sveto nevošljivostjo govori od verig, s kterimi je bil sv. Pavel uklenjen, in jih viši ceni, kakor kraljeve krone, in za dražje ima, kakor službe angelov. Iz ljubezni do Zveličarja

želi še on vklenjen biti, ter sklene svoje želje z besedami: „Nobena stvar več veselja ne prinaša, kot nadloge terpeti za Kristusa voljo.“ Zato je kardinal Janez Fišer, ko mu je bila smertna sodba Angličanskega kralja, brezbožnega Henrika VIII. oznanjena, to sodbu z veseljem sprejel, in se je še celo nevrednega štel. Ko se približa dan njegove smerti, si veli najlepše oblačila prinesiti, rekoč, da je ta dan dan njegove ženitnine. In ko častiljivi starček na morišče pride, verže od sebe svojo palico, in pravi: „Ve moje noge, služite mi poslednjikrat, saj imate le še kratek pot!“ Potem z malo besedami zbrano ljudstvo k serčnosti v veri opominja, in na zadnje zapoje zahvalno pesem: „Te Deum laudamus“, ter pomoli svojo glavo pod nož. Poglejte, taka je poterpežljivost in krotkost svetnikov v terpljenji!

S k l e p.

Uprašam vas, ljubi moji! ali zamorete po vsem tem sami od sebe spoznati, da ste na pravem potu proti nebesom? Ali imate tisto keršansko razumnost, ktera vas uči, da se greha varujete? tisto keršansko skerbnost, ki vas spodbada, zakladov za nebesa iskati? in tisto keršansko poterpežljivost, ki je močnejša, kakor ogenj in meč? In če vam teh manjka, ali hočete po drugem potu v nebesa priti, kakor so svetniki prišli? Ozrite se na njih podobe! Ali je morebiti okusno sadje, ki ga sveti Štefan v roci derži? O kaj še! Kamnje je, s kterimi so ga do smerti pobili. In kaj ima sv. Lorenc v roci? Ali morebiti kako mehko blazino? O ne, raženj je, na katerem so ga živega pekli. In sv. ev. Janez, ali ima morda kozarec vina v desnici? Nak; strup je, ktereга je moral piti. In tako gre od verste do verste, od prvega do zadnjega. Le čez oljsko goro in Kalvarijo so se jim odperle vrata na ženitnino nebeškega ženina. Po njih stopinjah pojdemo za njimi, in kakor njim, tako bodo še nam veljale besede Kristusove: „Veselite in radujte se, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ (Mat. 5, 12.) Amen.

Pridiga v dan spomina vseh vernih mertvih.

(Kdor vernim dušam v vicah usmiljenja ne skazuje, ne spolnuje del usmiljenja, po katerih nas bo Jezus sodil; gov. J. Sf.)

„Blagor usmiljenim; usmiljenje bodo dosegli.“ Mat, 5, 7.

V v o d.

Kako je to, ljubi moji! da ste danes tako žalostni in otožni? Kaj ne misel na smert vas je žalostne naredila? misel na naše ljube ranjke, ki so pred nami šli v večnost, vam je serce vžalila, vam oko porosila? — Ne bom vam oponašal vaše žalosti, ne bom grajal vaših solz; saj nam je Stvarnik sam rahločutno serce v persi položil. Le na to vas opominjam, da žalovanje samo ob sebi ne bo dosti pomagalo ne vam, ne vernim dušam v vicah, če jim ne bote tudi v djanju na pomoč prihiteli. Saj veste, da smo mi pravoverni kristjani na zemlji v tesni zvezi ne le s svetniki v nebesih, ampak tudi z vernimi dušami v vicah; toraj se samo ob sebi ve, da smo dolžni, vernim dušam v vicah pomagati z molitevjo in drugimi dobrimi deli, da bodo tem poprej rešene iz svojega terpljenja. Ako bi tega ne storili, bi bila prazna naša žalost, bi bile netečne naše solze. In še clo to vam povem, da kristjan, kateri vernim dušam v vicah noče pomagati, nikakor ne spolnuje del usmiljenja, po katerih nas bo Jezus nek-daj sodil. In kar sem rekel, vam bom tudi spričal z božjo pomočjo.

Oče nebeški! polagaj mi danes ti na jezik besede, ktere strašijo in tolažijo ob enem: strašijo in plašijo neusmiljene, tolažijo pa do vernih duš v vicah usmiljene kristjane! In zdaj začnem svojo svarivno in tolaživno pridigo v imenu Jezusovem in Marijnem.

Razlaga.

Vsak usmiljen človek je tudi miločuten; vsak miločuten človek pa s tim ni že tudi usmiljen. Mislim, da slehernemu zmed vas se verne duše v vicah smilijo, pri vsem tem pa si nikakor ne upam terditi, da jim že tudi vsak zmed vas zares usmiljenje skazuje. Tri možje so šli memo ranjenega, iz Jeruzalema v Jeriho potujočega človeka; mislim, da se je smilil vsem trem; vendar pa mu je usmiljenje skazal le samo eden, in sicer Samarijan. In oj koliko ljudi se znajde še zdaj, katerim se sicer smili ubožec, ki v turih in ranah poleg pota sedé ubogajme prosi, pa mu le vendar v djanju ne skazujejo nobene pomoči. Ravno tako tudi vernim dušam v vicah samo milovanje nič ne bo pomagalo, če jim tudi z djanjem ne pomagamo, ter z deli usmiljenja ne skazujemo pomoči.

1. Pervo delo usmiljenja je: „lačne nasititi“. Kako pa bi zamogli vernim dušam v vicah skazovati to delo usmiljenja? Saj ne moremo k vernim dušam v vice? in zraven tega verne duše v vicah ne potrebujejo ne živeža ne hrane, ker nimajo telesa? Na ta ugovor vam odgovorim

a) Na sodnji dan poreče Kristus pravičnim ob svoji desnici: „Lačen sem bil, in ste mi dali jesti“; in tedaj mu bodo pravični odgovorili rekoč: „Gospod! kdaj smo te vidili lačnega, in smo te nasitili?“ In Jezus bo odgovoril, in jim rekel: „Resnično, vam povem, kar ste storili kateremu teh naj manjših mojih bratov, ste meni storili.“ Ako tedaj Kristusa samega nasitimo s tim, da lačnega reveža nahranimo; zamo-remo po enakem potu tudi verne duše v vicah nasititi in nahraniti. Kdor tedaj lačnemu ubožčeku kosec kruha pomoli ali kako drugo jed podari s tim namenom, da bi po tem potu ubogim dušam v vicah kaj pomagal, skazuje s tim vernim dušam v vicah prvo delo usmiljenja. Zastran tega naj vam v zgled vpeljem Ido, žlahtno gospo grofa Egberta, imenitnega moža na cesarskem dvoru Dragotina Velikega. Ta žlahtna gospa si je nekoliko let pred svojo smertjo dala narediti mertvaško škrinjo, in to mertvaško škrinjo je vsak dan dvakrat napolnila z različno hrano in jedjo, ktere je po tem ukazala

ubogim razdeliti. Ravno tako pa tudi v svetem pismu beremo, da je stari Tobija svojega mladega sina učil rekoč: „Deni svoj kruh in svoje vino na pokopališče pravičnega; ne jej in ne pij pa od tega z grešniki“; (Tob. 4, 18.) to je: ako pravični umerje, mu napravi pogrebščino na njegovem pokopališču, ter daj siromakom jesti; vražjih in molikovavskih pojedinj nevernikov pa se nikdar ne vdeležuj. Pri teh besedah je stari Tobija v mislih imel nekdanjo Judovsko navado, ktere so se držali tudi Greki in Rimljani, in pozneje Španjoli, ki so kruh in vino postavljali po grobeh svojih ranjkih, in so jo posneli tudi Nemci, ki so na altar postavljali kruh in vino, da bi ju pokojnim darovali, ne sicer, kakor bi tudi oni neverške misli bili, da merliči potrebujejo jedi in pijače, ampak da bi vbogim dušam v vicah na pomoč prihiteli z dobrim delom milošne, ktera se je po tem vbogim razdelila.

b) Uboge duše v vicah pa niso lačne le samo telesnega kruha, kakoršnega v njih imenu ubogim delimo; ampak je tudi še drugi kruh, po katerem še vse bolj hrepené, ter dušna hrana, angeljska jed, sveto rešnje Telo. Tega kruha, kakoršnega imamo mi vsak dan v obilo, so duše v vicah neizrečeno lačne, in po njem zdihujejo, kakor nekdanj zgubljeni sin po očetovi hiši rekoč: „O koliko težakov (dninarjev) v hiši mojega očeta ima kruha v obilo; jaz pa, njegov sin, tu le za lakoto umiram. — O kristjani, vi naši bratje na zemlji, ki vživata, kolikor le koli hočete, tega nebeškega kruha, kterega mi tako močno stradamo; o da bi pač tudi nas deležne storili svojih svetih obhajil! Saj nič več ne zahtevamo od vas, kakor je zahteval ubogi Lazar, kateri bi bil zadovoljen že s samimi drobtincami, ktere so padale od bogatinove mize! Nič več ne zahtevamo od vas, kakor drobtinco dobre misli, drobtinco svete želje, da bi vaše sveto obhajilo tudi nam v blagor bilo, da bi tudi pri njem imele svoj delež!“

In zdaj, ljubi moji! vprašuj vsak samega sebe, ali po tem pötu, kterega sem vam s tim zaznamoval, skazuje prvo delo usmiljenja vernim dušam v vicah, ali ga ne? Marsikteremu morda še kaj takega clo na misel ni prišlo; marsikteri pa, ako bi se bil tudi spomnil na to, nima nobenega usmiljenja z ubogimi dušami v vicah! Takemu pa se je zlo bati, da ne

bo nekdanj na strašni sodnji dan obsojen med tiste, katerim Jezus poreče: „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj;... zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti.“

3. Drugo delo usmiljenja je: „žejne napojiti“. — Kako huda reč da je žeja, vsi veste iz lastne skušnje. Kristus sam se s križa ni pritožil zavoljo drugih svojih nezmernih bolečin; zavoljo žeje pa je potožil rekoč. „Žejen sem!“ Vse to premišljeva zaklič Hostienški škof Drogo (serm. de Pass. Dni) rekoč: „O Gospod! žeja tedaj te hujše terpinči kot križ? Od križa molčiš, in le zavoljo žeje potožiš!“ Jezus sicer zdaj nič več žeje ne terpi; žejo pa terpe njegovi bratje tukaj na zemlji in na unem svetu v vicah. Njih žejo gasiti nam Jezus veleva! — Žejo tedaj terpe duše v vicah; po kateri reči pa jih žeja? Morda po bistri studenčnici sedajnega sveta; ali po hladnih potokih naše zemlje? O ne, tega ne; ampak duše v vicah žeja po sveti rešnji kervi Kristusovi, ktera izvira iz peterih studencev, svetih peterih Jezusovih ran. Toda kako homo v nebesa prišli do Jezusa, da bi iz njegovih svetih ran zajemali njegovo sveto kerv, ter jo donášali v vice, in ondi ž njo žejo gasili vernim dušam? To ni tako težko, kakor bi se zdelo temu ali unemu. Ni nam treba v nebesa hoditi, da bi ondi iz studenca Jezusovih ran zajemali njegovo sveto kerv. Tukaj na altarju teče vsak dan pri nekervavi daritvi svete maše; tukaj na altarju je hranjena vsak dan v kelihu sveta rešna Jezusova kerv. Tudi nam ni sila v vice hoditi, da bi ondi s sveto Jezusovo kervjo napajali verne duše; vse to zamoremo kar tukaj v cerkvi zveršiti. Ako daritev svete maše Očetu nebeškemu daruješ za verne duše v vicah, ljubi moj kristjan! med sveto mašo pobožno in priserčno zanje moliš z mašnikom vred, jim skazuješ drugo delo usmiljenja, ter napajaš žejne duše v vicah z drago kervjo Kristusovo. Kdor pa tega ne stori, tudi ne sme usmiljenja pričakovati od pravičnega Sodnika, ampak le večno žejo v peklenskem breznu z neusmiljenim evangeljskim bogatinom vred.

3. Tretje delo usmiljenja je: „popotnike sprejemati“. „Tujec sem bil, in ste me pod streho vzeli“, poreče Kristus pravičnim na sodni dan. „V svojo lastino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli“, pričuje sv. Janez od Jezusa (Jan. 1, 11.)

Niso ga sprejeli v Betlehemu. (Luk. 2, 7.) Niso ga sprejeli v Nazaretu. (Luk. 4, 29.) Niso ga sprejeli v Jeruzalemu. (Jan. 19, 16.) Jezus sam je milo potožil, rekoč: „Lesice imajo (svoje) jame, in ptice neba (svoje) gnjezda; Sin človekov pa nima (toliko lastine), kamor bi glavo naslonil.“ (Luk. 9, 58.) Po vsi pravici je že takrat lahko rekel: „Tuj sem bil, in me niste pod streho vzeli.“ (Mat. 25, 43.) In naj bi bili le samo Judje tako neusmiljeno ravnali z Jezusom, bi še ne bilo tako britko; vse britkejši pa je, da se jih tudi še dandanašnji clo med kristjani znajde veliko, kateri ga nočejo sprejemati. Akoravno se namreč on sam zdaj nič več vidno ne sprehaja med nami, ima vendar le med nami veliko ubogih, zapuščenih bratov; in karkoli njim storimo ali dobrega ali hudega, bo tako poplačal, kakor bi bilo njemu samemu storjeno. In med timi zapuščenimi Jezusovimi brati, ki lastne strehe in lastnega stanovanja nimajo, so gotovo uboge duše v vicah naj bolj usmiljenja vredne. Na zemlji ga nimajo več stanovanja, od kar so se na uni svet preselile; v nebesih pa tudi še ne. Na potu v nebesa se sicer znajdejo, pa ne morejo naprej. Terkajo in terkajo na nebeške vrata; pa nebeške vrata se jim ne odpro, dokler božji pravici ne poplačajo vsega dolga do zadnjega solda. Terkajo pa tudi na duri našega serca, da bi jim z molitevjo, z odpustki in drugimi dobrimi deli mi odperli nebeške vrata, katerih si same odpreti ne morejo. O kako neusmiljeni bi pač bili, ko bi se ne ozerli na prošnje usmiljenja vrednih duš, ktere zdihujejo po večnem miru in pokoju, hrepené po večni luči! Gotovo bi pri svoji terdoserčnosti ne zaslužili drugega, kakor da bi pravični Sodnik nekdam tudi nad nas zagromel rekoč: „Poberite se spred mene!... tuj sem bil, in me niste pod streho vzeli.“ Nasprot pa v koliko tolažilo nam bo, če zamoremo s pravičnim Jobom govoriti rekoč: „Tujec ni zunaj ostal; moje vrata so odperle bile popotniku.“ (Job. 31, 32.)

4. Četerto delo usmiljenja je: „nage obleči“. Mislil si bo kdo, da uboge duše v vicah ne potrebujejo oblačila, ker so duhovi, in telesa nimajo. In res verne duše v vicah ne potrebujejo pozemljiškega oblačila, da bi si ž njim pokrile svoje telo; potrebujejo pa drugega, ter dušnega oblačila, in

sicer oblačila popolne čistosti od greha in oblačila dobrih del. Potrebna jim je svatovska obleka nedolžnosti, brez ktere ne morejo na nebeško ženitnino; potrebna jim je zlata obleka dobrih del, brez ktere ne smejo v družbo izvoljenih v nebesih. Te obleke pa si same zdaj več ne morejo poskerbeti, in torej tudi ne na nebeško svatovščino priti, prejden preteče čas, ktereга jim je Jezus na sodbi odločil v očiščevanje in pokorjenje. Mi pa jim zamoremo poskerbeti to lepo, belo, nebeško oblačilo s tim, da mi prevzamemo v njih imenu kako pokorilo in da opravljamo namesto njih kako dobro delo. Le poslušajte, kako lepo nas sv. Krizostom k temu nagovarja, ko pravi: „Milošna je (tako) oblačilo, ktero bo (nekdaj) tudi z mertvimi vstalo; v tem oblačilu se bodo svetili tisti, kterim bo rečeno:... nag sem bil, in ste me oblekli.“ Kaj pa porečem tistim, kteri nimajo nobenega usmiljenja do ubogih, in ker ga nimajo do ubogih na zemlji, ga tudi nimajo do ubogih duš v vicah? Nič drugega jim ne porečem, kakor le to, kar jim je že svoje dni učeni Hugo (de s. Vict.) očital, ter rekel, da svoje podobe po stenah oblačijo v zlato in škerlat in drage barve, ubogim revežem pa, ki so žive podobe božje, še obnošenega oblačila ne privoščijo, in s tim tudi usmiljenja ne skazujejo ubogim dušam v vicah, ktere bi s tako milošno zamogli obleči za nebesa. Ravno zato jih pa tudi čaka grozopolna obsodba Kristusova, ki jim poreče sodnji dan: „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj...; nag sem bil, in me niste oblekli.“

Komur pa vse to v živo ne gre, naj me še dalje poslušá: pokazal mu bom, da ni le samo štirikrat, ampak da je clo sedemkrat neusmiljen.

5. Če pa neusmiljeni ljudje ubogih duš v vicah ne nahranijo, ne napojé, jim svatovskega oblačila ne poskerbé, da bi bile sprejete v nebeško domačijo, se ni čuditi, da uboge duše v vicah na potu proti nebesom zastajajo, obnemorejo, in kakor bolne ležé v nepopisljivih bolečinah. O ve uboge, zares bolne duše ste v svojih mukah tem bolj milovanja vredne, ker vas neusmiljeni človek tudi bolnih ne obišče, vam bolnim ne postreže, in vam zraven četertega tudi petega dela usmiljenja ne skazuje, ktero je: „bolnike obiskati“. Pobožni Job

(30, 25.) pravi, da je jokal nad slehernim, ki je bil stiskan, in je njegova duša usmiljenje imela z ubogim. Sv. Pavl piše: „Kdo oslabi (obolj), in bi jaz ne oslavel?“ (II. Kor. 11, 29.) „Kdo pa je hujsi bolen memo umerlega človeka“, pravi sv. Ambrož, „od njega pravi (sveto) pismo: Mertvega objokuj! in zopet pravi: Mertvemu gnade ne odteguj! In ktera je ta gnada? Poslušajte, kako jo sv. Duh razloži: Ne mudi se bolnika obiskati, in ne odteguj jokajočemu tolažila!“ — Toda koliko jih je, da bi to storili? — Naj bolj reven in naj bolj zapuščen zmed vseh drugih je bil gotovo mertvoudni bolnik, od kterege sv. Janez govori v svojem evangeliju: 38 let je bil revež bolen. Znašla pa se je v Jeruzalemu ovčja kopel, ktera se Betzajda imenuje po hebrejsko, in je imela pet lop. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhoudnih, kateri so čakali plivkanja vode. Zakaj angelj Gospodov je ob časih prišel v kopel, in voda je plivkala. In kdor je po plivkanju vode prvi v kopel stopil, je ozdravel, ktero bolezen koli bi imel. Ležal je tedaj tudi 38letni bolnik pred zdravilno Betzajdo; pa v vsem obširnem Jeruzalemskem mestu je ni bilo žive duše, ktera bi bila reveža v vodo spustila, kadar je voda splivkala. Sam je potožil Jezusu, ter rekel: „Gospod! nimam človeka, da bi me, kedar se voda skalf, v kopel djal; zakaj preden jaz pridem, drugi pred menoj vanjo stopi.“ (Jan. 5, 1—7.) — „O neusmiljeni Judje! zmed tolikega števila bi bil vendar lahko eden ali drugi ubogemu bolniku skazal to dobroto;“ bi lahko kdo rekel, ki ne pomisli, da se tudi med kristjani znajde obilno število nič manj neusmiljenih ljudi; zakaj glejte, ne le 38, ampak še veliko dalj časa, morda po 50, 60, 70 ali še več let zdihujejo uboge duše v vicah na razbeljeni bolniški postelji, ter nas prosijo, da bi jim ali po angeljvarhu, ali z blagoslovljeno vodo, ali z molitvijo, ali kako drugo pobožno vajo ali dobrim delom hladili in lajšali njih bolečine. Toda neusmiljeni ki smo, se poprej usmilimo živali, ktera nam obolj, kakor pa ubogih vernih duš v vicah, ktere nas na pomoč kličejo. Povem vam pa, da tolika neusmiljenost ne zasluži le samo enkrat, ampak več ko enkrat strašno obsodbo: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj...; bolen sem bil, in me niste obiskali.“

6. Uboge duše v vica! pa niso le samo bolne, ampak se memo tega znajdejo tudi še na posebno strašnem kraju, v grozopolni ječi: ondi noter so priperte v neznanem siromaštvu morda že veliko veliko let. In glej! nihče se jih ne usmili; nikogar ni, kateri bi jim skazoval šesto delo usmiljenja, ter „rešil jetnike“. Veliko so terpeli Izraelci v terdi egiptovski sužnosti, veliko let so ondi prebili v velikih stiskah; nezmerno veliko je bilo terpljenje prvih kristjanov, potikali so jih po tamnih ječah, kamor solnce nikdar ne posije, in kamor beli dan nikdar ne posveti, v tamnih močvirnih luknjah (turnih) vseh polnih nagnjusnega merčesa so za lakoto umirali, obnemogli od žeje in vsega drugega zla; toda nikdar niso njih muke terpele dalj, kakor terpi življenje enega človeka na tem svetu, in s koncem njih življenja je prišel tudi konec njih muk. Verne duše v vica! pa morajo morda sto in sto let ječati v strašni ječi, dokler ne poplačajo in ne poravnajo vsega svojega dolga. In glejte, oh, kako neusmiljeni smo! nikogar ni, da bi prišel, in poplačal njih dolg, jih rešil iz goreče ječe. In morda bi marsikterikrat ne bilo ravno tako težko, rešiti iz vic to ali uno dušo: goreča molitev zanjo pri sveti maši, nagla in natanjčna zveršitev njih poslednje volje in oporoke, poplačanje njih dolga, ktereга so zapustili, zvesto spolnovanje njihove storjene obljube, nadaljevanje dobrega dela, od njih začetega itd. bi bilo morda že zadosti, bi zadostovalo v njih rešitev. Pa marsiktereга clo ni volja, to malo reč opraviti za uboge duše v vica! Vedite pa, da takega neusmiljenega človeka čaka tudi ječa, ter vse strašnejša ječa memo une v vica!, ječa večnega pogubljenja, v katero ga bo Jezus zapodil rekoč: „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj...; v ječi sem bil, in me niste obiskali.“

7. Sedmo delo usmiljenja je: „merliče pokopavati“. Zavoljo tega dela usmiljenja je že stari Tobija bil Bogu posebno prijeten; kako močno mu bo tedaj dopadlo, ako ga spolnujemo tudi mi kristjani. Ko se je nekega dne Jezus znašel v Betaniji, v hiši Simona gobovega, je k njemu pristopila žena (Marija Magdalena), ktera je imela alabastrovo pušico dragega mazila, in ga je izlila na njegovo glavo, ko je pri mizi bil. In Gospod jo je pohvalil zavoljo tega dela, ter

je rekel: „Dobro delo je storila nad menoj... Zakaj ker je ona to mazilo izlila na moj život, je to storila za moj pogreb“; to je: me je naprej mazilila, me je mazilila v spomin mojega pogreba. (Mat. 26, 6—12.) Poglejte, kako močno je Jezus obrajtal in v ceno vzel to dobro delo, kterega je bila žena storila nad njim! In kako bi ne? sej je pogreb in pokopovanje zadnja čast, katero zamoremo skazati telesu zamerlega človeka. Že neverniki in sosebnost Rimljani so svojim mertvim zidali prelepe grobe in nadgrobne spominke; še v vse večji časti so imeli Judje svoje grobe: kaj čuda tedaj, ako se kristjanom dobro delo pokopovanja merličev clo z nebeškim plačilom plačuje! Kdo pa bi mislil, da se človek, ki je neusmiljen do vernih duš v vicah, tudi od te strani nad njimi pregreši! In vendar se le res tudi zastran tega nad njimi pregreši, ker jim ne skazuje sedmega dela usmiljenja, katero je: „merliče pokopavati“. Kaj je namreč merliče pokopavati drugega, kakor poskerbeti jim kraj miru in pokoja. Tako so angelji božji pokopali ubogega Lazara, ter so zanesli njegovo dušo v narocje Abrahamovo, in jej ondi poskerbeli sladko počivališče. (Luk. 16, 22.) Enako zamoremo tudi mi vernim dušam v vicah poskerbeti mirni grob in zaželjeno pokopališče v svetih peterih ranah Jezusovih. Kdor jih ondi pokoplje, jih je naj lepše pokopal in prav po njih volji. Vsaka bogoljubna duša namreč pred svojim odhodom iz tega sveta k Jezusu zdihuje z gorečimi zdihleji rekoč: „V svoje svete rane me zakleni; ondi naj bo moj počitek, ondi moje stanovanje na vekomej!“ In dokler vernim dušam v vicah ta grob ni v del, si iščejo po nauku sv. Avguština še drugega groba v našem spominu. (Monumentum enim, sic dictum, quod moneat mentem“, pravi ta sveti cerkveni učenik.) In kdo bi jim tega ne privoščil?! Po grobeh svojih pokojnih postavljamo spominke iz železa, iz kamnja, iz lesa; o da bi jim pač tudi v svojem spominu postavljali spominke in v svojem sercu! Kako potrebno da je to, je pač dobro spoznal sv. Francišk Ksaverijan: zato je v mestu Goa in po družih krajih ob večerih sem ter tje hodil po ulicah in cestah z zvončkom v rokah, da bi ž njim ljudi budil, naj bi si postavljali v glavo in serce spominke za verne duše v vicah, ter pridno zanje molili. Zvonovi se še zdaj dan na dan

glasé, in bolj milo ko kdaj na včerajšni večer in na današnji dan, in ljudi vabijo in budé k molitvi za verne duše v vicah; pa je le veliko kristjanov, ki popolnoma v nemar pusté to molitev. Veliko jih je tudi, da marskterikrat gredo memo tega ali unega pokopališča, pa se še ne zmislijo ne na verne duše v vicah, katerih truplja počivajo na tistem pokopališču. Veliko jih je, da clo po pokopališču sem ter tje hodijo in po grobeh svojih pokojnih bratov, in vendar le njih dušam tudi s kratkimi zdihljeji in molitvicami ne želé večnega miru in pokoja. Ravno zato se pa tudi uboge duše v vicah z Davidom britko potožijo rekoč: „In kateri memo hodijo, ne pravijo: Gospodov blagoslov bodi z vami; blagoslovimo vas v Gospodovem imenu.“ (Ps. 128, 8.) In ravno zato pa tudi čaka vseh takih neusmiljenih kristjanov drugi, strašni grob, v kterega bodo pokopani z neusmiljenim evangeljskim bogatinom, grob namreč v peklju, v kterem mir ne kraljuje, upanje za nekdanjo rešenje ne zelení, in molitev in blagoslovljena voda nič ne hasni, nič ne pomaga.

S k l e p.

Ljubi poslušavci! skazal sem vam, da del usmiljenja, po kterih nas bo Jezus nekdanj sodil, ne spolnuje tisti, ki vernim dušam v vicah usmiljenja ne skazuje. Bodi vam torej posebno priporočeno, da spolnujete, kar svetuje sv. Avguštín, ki pravi: „Hitite moliti za verne mertve, in oni nam bodo radovoljno poskerbeli, da bomo tudi mi deležni njih časti, (ktero bodo imeli v nebesih), da bomo enkrat iz ust nebeškega Sodnika zaslišali oveseljívne besede: „Pridite, blagodarjeni mojega Očeta! in vzamite v posest kraljestvo, ktero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli; bolen sem bil, in ste k meni prišli.“ (Mat. 25, 34 — 36.) „Ker ste po sedmerem potu usmiljenje skazovali, bo tudi sedmero vaše plačilo!“ da se tako dopolnijo nad nami tolaživne besede: „Blagor usmiljenim; usmiljenje bodo dosegli.“ Amen.

Pridiga za 23. pobinkoštno nedeljo.

(Stariši naj skerbé za zveličanje svojih otrok; gov. M. T.)

„Gospod! moja hči je ravno umerla.“ Mat. 9, 13.

V v o d.

So stanovi na svetu, v katerih človek svojim dolžnostim zadostuje, in bo tudi pred Bogom lahko obstal, če le za zveličanje svoje lastne duše skerbi. So^opa zopet drugi stanovi, v katerih bi svoje dolžnosti zelo zanemaril in se pred Bogom hudo zágresil, kdor bi le za svoje, ne pa tudi za zveličanje svojega bližnjega skerbel. Postavim, puščavniku, kateri se od posvetnega hrupa v samoto odtegne, naj bi samoč ložej Bogu služil, ne bo nihče za zelo jemal, če mu je zgoli le večna sreča njegove duše na misli. Brezvestno in velike kazni vredno bi pa bilo, ako bi stariši ali gospodarji, katerim so otroci in posli v varstvo zročeni, samo zase skerbeli, skerb za družino pa bi jim nič ne bila pri sercu. Zato sv. pismo, kolikorkrat od pobožnih staršev govori, govori večidel še od njih pobožnih otrok, ktere so zredili. Če pripoveduje od boječega Abrahamovega in Sarinega zakona, pripoveduje ob enem od njunega pobožnega sina Izaka in nju zvestega hlapca Eliecerja. Če se bere od serčnosti in stanovitnosti Makabejske matere, se bere zopet od močnodušnosti njenih sedmerih sinov. Z malo besedami: S hvalo staršev je večidel pohvala otrok sklenjena, zato, ker iz nauk in lepih zgledov dobrih staršev izvira.

Ravno današnje sveto evangelje nam pa tudi pred oči postavlja, kako potreba da je, da starši skerbijo za zveličanje svojih otrok. Glejte! mlada hči je umerla in šla na božjo pravico. Tudi v mladih letih Bog človeka na sodbo pokliče. Sveta dolžnost je toraj, da starši skerbijo za zveličanje svojih otrok že od mladih nog.

Zato bi vam ravno staršem rad danes troje dolžnost, ki jih imate za zveličanje svojih otrok, na serce položil. Namen svojega podučjenja pa bom le s tem dosegel, ako me ne bote le zvesto poslušali, temuč bote te dolžnosti tudi vestno spolnovali. Bog pomagaj!

R a z l a g a.

1. Perva dolžnost staršev v skerbi za zveličanje otrok je, da jih že v prvi mladosti v katoliški veri podučujejo. Modri Sirah v sv. pismu govori: „Imaš otroke, uči, nagibaj jih z mladega.“ (7, 25.) In sv. Pavel (Efež. 6, 4.) piše: „Vi, očetje, zrejujte svoje otroke v poduku in strahu Gospodovem.“ Kdaj pa naj se otroci v katoliški veri začnejo podučevati? Ta poduk se mora precej z mladega začeti, ne pa, kakor večidel mislite, še le v kakem sedmem ali osmem letu. Zakaj otrok ima že pri rojstvu za voljo izvirnega greha seme hudega v sebi, in vse, kar že otročič hudega vidi ali sliši, pripomore, da to hudo seme kali in raste. Zato velja, kakor berž da začne otrok perve glase jecljati, da se s podukom seme hudega v njem zatira, ter dobro v njegovo serce vsaja in že v otročjih letih v njem vterduje. Če se poduk še le s sedmim ali osmim letom začne, ga seme hudega že visoko preraste, in le redko kterikrat se to ukoreninjeno ternje da poznejši popolnoma izruvat. Pri tem naj mi pa nobeden vgovarja, da otrok pri treh ali štirih letih še ni čisto za noben poduk. To je presoja tistih staršev, kterim se po nespameti otroci v njih škodo smilijo. Saj, če se otrok že s tem hudega navadi, da kaj takega vidi ali sliši, če se, postavim, komaj pedenj velik kleti ali rotiti nauči, zakaj bi ravno tako njegovo serce ne bilo, da dobro dohvzame in ohrani? Da je tako podučenje mogoče, in da najlepši sad obrodi, nam je zgled mladi Tobija, od kterega sv. pismo pravi: „Učil je svojega sina od otročjih let, da naj se Boga boji in greha varuje.“ Zgled tega nam je sv. Frančišek Boržijanski, kterega je njegova mati še celo majhnega otročiča učila izgovarjati imeni „Jezus in Marija“, in s tem mu je tisto pobožnost v serce vsadila, ktero so poznejše vsi nad njim občudovali. Zgled tega nam

je Francoski kralj Ludovik. Temu je njegova mati, ko je bil še majhen otročič, večkrat rekla: „Ljubi moj sin! ljubši si mi, kakor moje serce. Edina moja tolažba si na svetu, in upanje si vsega kraljestva. Pa vendar bi te rajše mertvega in umorjenega vidila pred sebo v svojem naročji, kakor da bi mi bilo kdaj sporočeno, da si v kak smerten greh dovolil.“ Te besede so se mu v njegovo otročje serce tako vcepile, da jih svoje žive dni ni nikoli pozabil, pa tudi nikoli nobenega smertnega greha ni storil.

Kolikor bolj pa otroci odraščajo, toliko več in bolj tečnega poduka v katoliški veri jim je potreba. Zato jih je treba pred jedjo in po jedi, zjutraj, opoldne in zvečer k molitvi priganjati, jih v šolo pošiljati, v šoli slišane nauke vsaj ob nedeljah in v praznikih ž njimi ponavljati, jih seboj v cerkev voditi in učiti, kako naj se v cerkvi lepo vedejo, sv. mašo služijo in Božjo besedo poslušajo. Domu pridši jih je treba po slišanih naukih izpraševati, in ker pridigar v cerkvi bolj za odraščene govori, je dolžnost staršev, da te nauke doma otrokom po otročje razlagajo, in v zgledih na njih okoliščine obračajo. Tak z molitevjo sklenjen poduk je za otročje serce ravno to, kar je za njivo deževna rosa. Naj bo njiva še tako preorana, vendar ne more sadu obroditi, ako pohlevnega dežja ne pride. Ravno tako poduk v keršanski veri ves mertev in brez sadu ostane, če ga molitev in druge pobožne cerkvene vaje enako okrepčevavnemu dežju ne porosé. Kdor bi se s tem izgovarjal, da v katoliški veri sam ni dosti podučen, ta si sam podpiše pismo svoje zelo zadolžene zanikernosti, za ktere voljo ga oster odgovor čaka, in za tega del je zavezan, da naj Božjo besedo v pridigah in naukih vprihodnje marljivo posluša, dokler se nauči. Le po takem poduku že z mladega se hude strasti in pregrešne nagnjenja k napuhu, prevzetnosti, gizdavosti, nevošljivosti, jezi in maščevanju v otročjem sercu zamoré, in se ljubezen do ponižnosti, priljudnosti, usmiljenja itd. vname. Kjerkoli pa takega poduka manjka, tam se godí, kar pregovor pravi, da že zgodaj začne žgati, kar kopriva ima ostati.

2. Druga dolžnost starišev v skerbi za zveličanje otrok je, da jih slabih tovaršij in priložnost v greh varujejo.

Sv. pismo pravi: „Si more kdo v svojem nedriji ogenj skrivati, da bi se njegove oblačila ne užgale, ali po žerjavici hoditi, da bi si podplatov ne sožgal?“ (Preg. 6, 27. 28.) to se pravi: Nemogoče je, da bi se kdo v slabih drušinah ne spridil. In zopet govori: „Kdor nevarnost ljubi, bo v njej poginil.“ (Sir. 3, 27.) Če pa to že od odraščanih velja, koliko bolj še le velja od mladosti, ki je brez vse skušnje in polna ognja! Zato starši ne smejo nikoli terpeti, da bi se otroci s takimi ljudmi pečali, katerih brezbožnost jim je znana. Oni morajo gledati, kakošne pogovore imajo posli in najemniki, če ni morebiti kaj spodtakljivega in nesramnega nad njimi, in če je to, je njih dolžnost, da takega od hiše in iz službe spusté. Starši morajo svoje otroke pred ponočnimi shodi, pred igrami in pijačami, pred norčijami in plesi varovati, in tudi po noči nad njimi čuvati, če so doma in pri pokoju. Kaj, če bi vidili svojega sina v vodo pasti? ali mu ne bote pri tej priči na pomoč skočili, in če ne drugače, tudi za lase ga iz vode potegnili? Ali če bi vidili, da vaša hči po tergu leta, kjer je polno steklih psov, ali da hoče po sili v gozd, kjer volkovi lakote tulijo, ali je ne bote z lepo in z gerdo od te nevarnosti proč vlekli? Ali jih pa ne bote veliko več vlekli iz tistih drušin, kjer njih duša v hudobijah tone, in kjer zgrabljivi volkovi njih nedolžnost tergajo? Saj, če se vam kako živinče zgubi, ga z vso skerbjó iščete, dokler ga najdete. Ali nista po tem takem tistim staršem sin ali hči manj, kakor vsako živinče pri hiši, ki nikoli za njima ne pogledajo, ali jima še celo hišne vrata odperte puščajo, kedar se jima poljubi, po noči dom zapustiti in spet domu priti? Če pri živini kakošno kužno, nalezljivo bolezen zagledate, vidite grintovo ovco, jo berž od družih odločite, da bi vam vse ne obolele. Ali vam pa sin ali hči nista več, kakor garjeva ovca, da bi hlapca vasovavca in kvantavca, ali deklo, vasovavko in nesramnico od nju odločili? Taki starši, kateri te dolžnosti zanemarjajo, s svojimi otroci bolj grozovito ravnajo, kakor ajdje, ki so kdaj bronastemu moliku Molobu svoje otroke v naročje pokladali, in pod njimi kurili, da so se tako otroci spekli in sožgali; zakaj ajdje so le telesaj morili, taki keršanski starši pa celo duše svojih otrok moré. Se ve, da starši na zadnje jokate, tožite

in žalujete. Ali kdo je vsega tega bolj kriv, kakor starši sami? Ako bi bili vi starši svojo hčer slabih družin in priložnost v greh varovali, jej strah božji in ljubezen do čednost vdihovali, namesto tega, da ste jo cele jutra puščali pred zerkalom se lišpati in cele noči z vlačugarji pri oknih se pogovarjati; ako bi jo bili z mladega učili, kako ima svoje serce zaljšati, ne pa lase v več stremenov spletati, učili jo, kako se ima Bogu priklanjati, ž njim se pogovarjati, ga častiti in moliti, ne pa kako se ima drugemu spolu prikupovati, kako ga nagovarjati in pozdravljati; porok sem vam, da bi sedaj marsikje ne imeli sramote v hiši; ne vživali bi na svoje stare dni toliko britkega žolca in grenkega pelina. Le slabe tovaršije so bile njih nedolžnosti morije.

3. Tretja poglavitna dolžnost starišev v skerbi za zveličanje otrok je, da jim v govorjenji in v življenji z lepimi zgledi svetijo. Človek je že tako ustvarjen, da rajše svojim očem, kakor ušesom verjame. Zato tudi to, kar vidi, rajše posnema, kakor to, kar sliši. Zato je ajdovski modrijan Sokrat nekega malopridnega mladenča, pri katerem ni nobeno opominovanje nič zaleglo, k sebi vzal, da mu je z lasnim zgledom pot čednosti kazal, in ga s tem dobrega človeka storil. Ravno tako nas skušnja uči, da, kjer je oče pijanec in zapravljiviec, večidel sin ni nič bolji; kjer oče kolne in roti, se tudi sin tega nauči. Kjer je mati nesramna ali žlobudravasta, je po navadi njena hči ravno taka, zakaj jabelko, pravi pregovor, ne pade deleč od drevesa, razun, če se zvalf. Tam, kjer otroci nad starši nič lepega ne vidijo, navadno tudi njih opominovanje nič ne zaleže. Bil je oče, ki je bil zelo pijanosti podveržen, pa je vendar večkrat svojega otroka svaril, da naj nikar ne kolne, ker Bog vse sliši. Otrok ga upraša: „Je li res, da vse sliši? Ali pa tudi vidi vse?“ Ko mu oče reče, da, mu otrok odgovori: „Oče, to mi je pa prav žal, ker je potem takem tudi vas sinoči pijanega vidil.“ Ako toraj uprašamo, od kod toliko kletve in rotenja celo pri majhnih otrocih, moramo tega uzroka le pri starših iskati. Tako se je na Nemškem v mestu „Lüttich“ nek otrok zgubil, da ni mogel najti svojega doma. Ko po ulicah sem ter tje hodi in joka, ga ljudje uprašajo, kako da se pravi pri njih hiši „Pri hudicu“,

reče otrok. Kako je očetu ime? ga zopet uprašajo. „Hudič“ je odgovor. Kako se pravi materi? „Hudič“, jim odgovori. Ljudje se tim otrokovim odgovorom silno čudijo. Ko pa hišo najdejo, zvedó, od kod taki odgovori. Oče in mati tiste hiše sta se vedno med sebo prepirala, in si take priimke dajala. Pač nesrečna taka hiša! Še bolj žalostna in nesrečna taka peklenska in satanska izreja!

Še marsikaj drugega bi vam starišem o tem govoril, ali za voljo nedolžnih moram molčati. Rečem vam le: „Nikarte se s tim izgovarjati, da so otroci še premajhni, in da tega ne umejo!“ Zakaj s takim jim dajete priložnost, da vsaj potem radovedno izprašujejo, dokler zvedo, in ravno tako storé, kakor so svoje starše vidili. Poglejte! Na Poljskem v mestu Lublin je živel nek mesar, ki je imel dva otroka. Starejši je večkrat gledal svojega očeta, kdar je kako žival klal ali pobijal. Kmali se še v njem obudi veselje do klanja. In kaj stori? Ko ni bilo nobenega pri domu, vzame nož, gre k zibelki in svojega mlajšega brata zakolje. Vidivši pa, da je brat, ker mu je kri odtekla, mertev, se v strahu pred starši v peč za derva in drugo sušmad skrije. Kmali na to pride mati, ki gre naravnost najpoprej peč zakurit. Pa kakošen strah jo spreletí, ko vidi v dimu in v plamenu otroka se zvijati! Potegne ga vun, kakor hitro more: ali bil je že mertev. Mislite si to materno žalost; pa še večja žalost jo čaka v izbi. V hišo pridši vidi namreč še drugega otroka v zibeli v kervi ležečega in mertvega. Ko na ves glas joka in zdihuje, pride oče, in zagledavši otroka enega opečenega, drugega zaklanega, zgrabi v jezi, misleč, da je to mati iz hudobije storila, nek kol, in jo po glavi udari, da se še ona mertva prednj zgrudi. — Starši! učite se iz tega, kako da otroci vse, kar nad vami vidijo, posnemajo in zato nikoli kaj takega ne storite, kar bi jim bilo v telesno, še bolj pa v dušno škodo. Vtisnite si v serce besede sv. Kri-zostoma, ki pravi: „Ker vam je Bog dal otroke, vam je zročil dragocenost. Veliko vredna in draga roba so vaši otroci; po tem naj se tudi vaša skerb ravna, da vam to drago blago oropano ne bo.“

Sklep.

Stari pisavec Herodot pripoveduje, da je bila v deželi Apolonija čeda ovec, ktere so „solčne ovce“ imenovali, ker so jih molikovavci solncu posvetili. Njih pastir je bil plemenitega stanu. Enkrat, ko na paši zaspí, pride volk, mu eno tistih ovec ukrade in razterga. Za tega voljo so Apolonei pastirju z razbeljenim železom oči izžgali. Tako, keršanski starši! so vam zročene duše vaših otrok. Ovce so, ktere so pri sv. kerstu Kristusu, Solncu pravice, posvečene. Čujte torej in glejte, da volk do nobene teh ovec ne pride, vam je ne ukrade in proti peklu ne zaverne! Učite jih z mladega, varujte jih slabih tovaršij in priložnost v greh, svetite jim z lepim keršanskim življenjem naprej proti nebesom! Tako sodnji dan lahko porečete: „Glej, Gospod! tukaj so vsi, ktere si mi bil zročil, nobenega ti nisem pogubil.“ Amen.

Pridiga za 24. pobinkoštno nedeljo.

(Čemu so hudobni na svetu?)

„Hlapci so djali: Ali hočeš, da gremo, in jo pobereemo? On je rekel: Nikar; da ljulko poberejoči tudi pšenice ž njo vred ne izrujete.“ Math. 13.

V v o d.

Spet nam je Jezus v današnjem evangelju povedal lepo priliko. Nebeško kraljestvo pomenja sveto katoljsko cerkev; tisti, ki je na njivo dobro seme vsjal, je Jezus Kristus, ki je na svet prišel, dobro seme božje besede sijati; — pšenica so brumni in dobri kristjani — ljulika pa hudobni in grešni ljudje; den žetve je velik sodni den; zvesti hlapci so sveti aposteljni in učenci Jezusovi, ki so z žalostnim sercem vidili, da se vsi ne spreobernejo, temuč v grehah ostanejo in tako, kakor ljulika rastejo med pšenico v sveti katoljski cerkvi. V svoji serčni ljubezni in gorečnosti so k Jezusu djali: „Gospod! alj hočeš, da gremo, in ljuliko pobereemo?“ Gospod pa je

rekel: „Nikar! temuč pustite oboje rasti do žetve!“ Njiva Jezusa Kristusa, v katero je seme svojega nebeškega nauka sejal, sv. katolijska cerkev — še sedaj stoji, in bode stala do konca sveta; in v katolijski cerkvi živijo brumni in hudobni kristjani, raste pšenica in ljulika. — Tudi nekteri kristjani sedajnih časov hočejo vso ljuliko izpipati; se čudijo, da Bog vseh hudobnih nikar hitro ne kaznuje, se čudijo, da sveti Bog jih še živi da. Zato hočem danes vam pokazati: „Zakaj Bog hudobne in grešne ljudi na svetu živeti pusti?“ Bodite pripravljeni!

Razlaga.

Velikokrat in žalostno hudobni grešniki Boga, nar višega Gospoda, žalijo; zakaj jih On Vsegamogočni nikar hitro ne pokonča? Čemu so grešniki na svetu? Bog grešnike živeti pusti:

1. da jim v svoji neskončni milosti čas da, se spokoriti, poboljšati in zveličati. — Že v starem zakonu se bere: „Bog noče smerti grešnika, temuč da se poboljša in živi;“ — in Krístus sam pravi: „Sin človekov je prišel iskat, in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ — In za resnico! veliko grešnikov se poboljša in zveliča!

Sv. apostelj Pavl je bil judovske vere, je kristjane preganjal, in jih tožil, da so bili zavolj Kristusove vere v ječo verženi in ob glavo djani; ja, celo hotel je keršansko vero pokončati in zatreti. Alj ni bil velik grešnik? — Pa iz serca se je poboljšal, zgreval je vse svoje grehe, je Jezusovo vero Judom in ajdom oznanoval, — je potoval čez morje in doline, je zavolj Jezusa veliko prestal, bolečine in smert terpel. Glejte! če bi bil Bog Pavla hitro poprijel in pokončal, bil bi Pavl pogubljen, pa tudi veliko tavžent ljudi bi ne bilo nič slišalo in vedelo od Jezusa Kristusa. Tudi sv. Peter je Jezusa trikrat zatajil; alj on je britke solze preljal, on je svojega Gospoda iz serca ljubil, in iz ljubezni do njega se dal martrati in križati. — Magdalena je bila očitna grešnica; pa storila je pravo pokoro, in je sedaj svetnica v nebesih. — Nesrečni — ja na večno pogubljeni bi bili ti, in še veliko drugih, ako bi Bog vsakega grešnika koj hitro pri priči kaznoval in pokončal;

tako so pa sedaj sveti in zveličani v nebesih. — Glejte! kako moder in usmiljen da je Bog!

In, ljubi poslušavci! ali bi bilo za nas dobro, ako bi Bog vsakega grešnika na mestu kaznoval in poklical na sodbo? kaka bi se nam godila? kje bi že bili? Kdo more reči, da je brez greha? — O zahvalimo Boga, da grešnike na svetu pusti, in jih nikar hitro ne kaznuje! On jim ponuja čas in priložnost, poboljšati in spokoriti se. On jih zmirom in zmirom kliče; govori jim na serce po vesti, on jim pošilja stariše in prijatle, pridgarje in spovednike; — pošilja jim križe, težave in bolezni in jih drami iz grešnega spanja; Bog, usmiljeni Oče, vse to dela, da bi grešniki poboljšali, spokorili in zveličali se. — Velika sreča je to za grešnike, pa je sreča tudi za pobožne in pravične.

2. Hlapci so djali: Ako hočeš, da gremo in ljuliko poberemo; Gospod pa je djal: Nikar, da ž njo tudi pšenice ne izrujete, da tudi pšenici ne škodujete. Ja tudi pravičnim kristjanom bi bila škoda, ako bi Bog hitro grešnika kaznoval; toraj tudi zavolj brumnih in pravičnih Bog hudobne na svetu pusti.

a) Tam v neki hiši živijo ljudje v velikih grehah; mož je velikokrat pijan, ona ima hud jezik, s katerim ljudem dobro ime jemlje; velikokrat se med sebo kregata, kolneta, ja pretepata; svojo družino in celo sosesčino pohujšujeta. Pa vendar Bog nju še pri življenju pusti, zakaj? Imata nedolžne, majhene otročiče, katerim sta oče in mati potrebna; ako bi Bog očeta ali mater njim vzal, so otroci zapuščene sirote. — Tam nek mladeneč, neko dekle prav nesramno in gerdo živi, celi fari pohujšanje dela, ne mara za noben lep nauk, za nobeno lepo besedo in prošnjo, in se ne poboljša. Za res zaslužita, da bi ju Bog iz tega sveta pobral. Alj zakaj Bog tega ne stori? On alj ona imasta še starega očeta, alj bolno mater, katerim pomagata, vsakdanji kruh služiti. Takih izgledov je veliko po svetu. Ako bi Bog hudobneže berš pri priči pokončal, bi terpeli velikokrat tudi brumni in pravični; zatoraj jih Bog na svetu terpi.

b) Pravični morajo od hudobnih ljudi veliko terpeti: tako je bilo od začetka in bo do konca sveta. Hudobni Kajn je sovražil svojega brunnega brata Abeljna, in ubil ga je.

Hudobni sini Patriarha Jakopa so sovražili svojega pobožnega in nedolžnega brata Jožefa — in prodali so ga. Judje in ajdje so sovražili aposteljne, učence Jezusove in vse pravične kristjane, in mučili in morili so jih. Taka se je vselej godila, se še med nami godí in godila se bo do konca sveta. Hudobni brumne kristjane preganjajo, jih sovražijo, njim veliko težav in bolečin napravljajo, jim sedaj delajo zlate obljube in sladke besede, sedaj jih zasramujejo in zasmehujejo, vse to da bi jih tudi v greh zapeljali. — Zakaj jih torej Bog živetí pusti? Glejte! tamnejša je noč, lepši na nebu zvezde migljajo; ravno tako večé so skušnjave, lepši se prava brumnost in pobožnost kaže, in si služi pri Bogu večé plačilo. Celi svet je pravi pot zapustil, je gerdo živel in strašno Boga žalil; — sam Noe je s svojo hišo Bogu zvest ostal. — Pet mest je tako nečisto in gerdo živelo, da jih je Bog z ognjem iz nebes požgal: sam Lot ni ž njimi potegnil, ni nečistosti doprinašal. Glejte! to je čudno! to se pravi, vse skušnjave in priložnosti premagovati, in stanovitno Bogu služiti. — Tudi dnešni svet je hudoben, kdo hoče tega tajiti? Alj kakor se zlato v ognju skuša in čisti: tako se pravi kristjan med hudobnimi kaže in sveti. Zato ljubi moji! ako vas hudobni sovražijo in preganjajo, le poterpite, zakaj zveličani so, kateri zavoljo pravice preganjanja terpijo, njih je nebeško kraljestvo. Kedar vam hudobni delajo zlate obljube in sladke besede alj vas vabijo, kakor si bodi, v greh; oj le serčno se branite in vojskujte in skušnjave premagujte; zakaj srečen je, kdor skušnjava premaga, on bo prejel krono nebeškega kraljestva. Tako so grešniki k vaši sreči in zveličanju; zavolj njih ste več prestali, pa boste zavolj tega od Boga tudi več prejeli. Oj kako modro usmiljeni Bog ravna, da grešnikom prizanaša in ž njimi poterpljenje ima; On hoče brumnim in pravičnim večé plačilo in veselje dati v nebesih.

c) Še to premislimo: Mi smo dolžni, ponižni biti; kako bi pa mogli svojo ponižnost kazati, če bi nas hudobni ljudje ne zaničevali? Mi smo dolžni: vsem odpuščati, in clo sovražnike ljubiti; kako bi mogli to storiti, ako bi nas nobeden ne žalil in jezil? — Dolžni smo krivico prenašati, križe in težave

voljno nositi; kako bi mogli, ako bi grešnikov na svetu ne bilo? — Grešnike podučevati, jih poboljšati in Boga za-nje prositi, je imenitno dobro delo; tega bi si ne mogli služiti, ako bi ne živeli med grešniki.

Vse torej, kar Bog dela, prav naredi: Grešnike on na svetu pusti, da bi se poboljšali, pravični pa si večje plačilo v nebesih služili!

S k l e p.

Grešnik! si slišal, zakaj te Bog hitro ne kaznuje, zakaj te on še na svetu pusti? Zato, da bi se spokoril, poboljšal in tudi zveličal. Ako pa njegovega usmiljenega glasa ne slišiš, ako čas pokore zamudiš, ne pozabi, da pride dan žetve, pobran boš, kakor ljulika in plevel in v večni ogenj veržen. Brumni kristjani! alj ste slišali danes, tudi vi, zakaj Bog grešnike prenaša? Zato, da bi vi svojo stanovitnost pokazali, da bi Boga za nje prosili, jih boljšali, si dobre dela služili in si večje plačilo v nebesih pripravljali.

Prišel bo, ljubi moji! velik den žetve, kdaj, pa nobeden ne ve! angelji bojo zbrali ljuliko in pšenico; ljuliko bojo vergli v ogenj; pšenico pa nesli v nebeško veselje. Ljubi moji! kaj bo z nami? kar smo zaslužili, kar smo sijali tukaj, bomo tamkej želi. Usmiljeni Bog nam daj in pomagaj, da bomo vsi težka, lepa pšenica! Amen.

Pridiga za 25. pobinkoštno nedeljo.

(Dve priliki sv. kat. cerkve; gov. J. A—st.)

„Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu. — Nebeško kraljestvo je podobno kvasu.“ Mat. 13.

V v o d.

Naš Zveličar je nar raji v podobah in prilikah govoril, in v prilikah nebeške nauke oznanoval, zato da so ga njegovi poslušavci bolj z veseljem poslušali, da so ga tudi slabi in neučeni lažej razumeli, in njegove nauke bolj v spominu ohranili. — Tako smo ravno zdaj dve take priliki v svetem evangelju slišali; priliko od ženofovega zerna in kvasu. Pred ko ne so učenci žalovali in Jezusu tožili, da število njegovih prijatlov je le majhno, število njegovih sovražnikov pa obilno. Boječe in maloserčne učence potolažiti in vterditi, jim je Jezus v teh dveh prilikah povedal, da, čeravno je število njegovih prijatlov majhno, število sovražnikov pa veliko, bo vendar le njegova cerkev prečudno velika postala, in se po celem svetu med vsemi narodi razširila. V teh dveh prilikah je tedej neizrečeno veliko — je vsa zgodovina svete keršanske cerkve zapopadena.

V svoje podučenje in tolažbo hočemo tudi mi te dve prelepe priliki nebeškega učenika premissljevati.

Razlaga.

a) „Nebeško kraljestvo“, pravi Jezus, „je podobno ženofovemu zernu, ktero je človek vzal, in na svojo njivo vsejal. Ktero je sicer narmanjše zmed vseh semen; kader pa zraste, je večje, kakor vse zeliša, in je drevo, tako da ptice pridejo, in prebivajo na njegovih vejah.“

Pod besedo „nebeško kraljestvo“ Jezus tukej ne meri na nebesa, na tisti kraj izvoljenih, kjer se zveličani vekomej v Bogu veselé, ampak na svojo cerkev na zemlji; in tako še na več drugih krajih svojo cerkev imenuje „nebeško kraljestvo“. Imenuje pa svojo cerkev zato nebeško kraljestvo, ker nam pravo pot v nebeško kraljestvo kaže, in ker vsi, ki se v pravi Kristusovi cerkvi nahajajo, in po nje naukih živé, pridejo v nebeško kraljestvo. — To cerkev tedaj Jezus ženofovemu zernu primerja. Ženofovo zerno je v obljubljeni deželi, kjer je Jezus pridigoval, nar manjše zmed vseh semen, pa vendar hitro, in po šest čevljev visoko zraste, in drevo postane, tako da ptice spod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah. Tako je hotel Jezus reči, je tudi z mojo cerkevjo. Zdaj je še majhna, je nar manjša zmed vseh cerkev, pa sčasoma bo zmirej večja in večja prihajala, in poslednič bo velika in častitljiva. Razširila se bo po vseh krajih, deželah in kraljestvih cele zemlje; revni in bogati, kralji in cesarji bodo tisto spoznali, po njenih naukih živeli, in vživali v nji veselje in mir, kakor ptice, ki iz pod neba prileté, in se na ženofovih košatih vejicah lepo senčijo. Spolnilo se bo, kar kraljevi prerok David oznanuje, ki pravi: „Od morja do morja bo gospodoval, in od reke do pokrajín zemlje. Vsi kralji zemlje bodo njega molili, vse ljudstva bodo njemu služile. Vsi rodovi zemlje bodo po njem blagoslovljeni, vse ljudstva bodo njega visoko častile.“ (Ps. 71, 8. 11. 17.)

Skorej ravno to je hotel Jezus z drugo priliko povedati: „Nebeško kraljestvo“, pravi on, „je podobno kvasu, kterega je žena vzela, in vmesila med tri polovnike moke, da se je vse skvasilo.“ — Hotel je reči: Kakor mali kvas nevidoma, na skrivnem dela, in veliko moke spremeni in skisa, da tečen kruh postane; — tako bo tudi moj nauk na tihoma in brez šuma delal, bo vsakega človeka, ki ga sprejme, notri v serce prešinil in prerodil, in bo zmirej dalej in dalej segal, da bo cele ljudstva in narode spreobernal in Bogu dopadljive storil.

Glejte, to je zapopadek teh dveh prilik. Jezus ž njima prerokuje, kako se bo ž njegovim naukom in ž njegovo cerkevjo godilo.

b) In kako na tanko se je spolnilo vse to! Kako majhna je bila njegova cerkev v začetku! Ko je še revno dete v Betlehemskem hlevu v jaslih ležalo, ko je še mladenček svojemu redniku tesati pomagal, in v potu svojega obraza kruh jedel; — kdo bi bil takrat mislil, da bo tako imeniten učenik postal?

In potlej, ko je po deželi hodil, ljudi učil in jim pomagal, ko si je dvanajst revnih, neučениh ribičev izvolil, ki so bili pervenci božjega kraljestva, in so vse zaupanje v njega stavili; — kdo bi bil takrat mislil, da bo kdej tako slavo, moč in mogočnost doseči mogel; kakor jo je v resnici dosegel? — Posebno, ko je sramotno smert na zaničljivem lesu križa storil, je bilo viditi, kakor da bi bilo vse njegovo početje za vselej razdjano.

Tako majhno, skrito in neimenitno je bilo nebeško kraljestvo v svojem začetku; — bilo je kakor zernce, ki ga človek na svojo njivo vseje.

Pa Jezus vstane od mrtvih, gré v nebesa, pošlje svojim učencem sv. Duha, učenci oznanujejo z močjo in serčnostjo nauk križanega; — in glejte tri tavižent se jih na prvo pridigo spreoberne k Jezusovi veri. — Zernce že raste.

Učenci grejo na vse kraje sveta, in pridigovajo povsod, in število vernih dan za dnevom večje prihaja. Komej je 20 let po Kristusovi smerti preteklo, in že je sv. apostel Pavl v listu do Rimljanov pisal, da vera Jezusa Kristusa se po celem svetu oznanuje, in že ob času aposteljnov se je imé Jezusovo skorej po celi takrat znani zemlji razglasilo. Sv. Peter je vladal keršanske soseske v Azii, sv. Jakob v Judovski deželi, sv. Marka v Egiptu, sv. Tomaž in Jernej v Indii in Perzii. To pričajo verjetne pismene spričebe, in tudi ajdovski pisavci pripovedujejo, da se je število kristjanov z vsakim dnevom bolj naraščalo in množilo. — Tako je rastle mlado drevesce zmirej bolj in bolj, — res, da dostikrat le počasi; kvas, to je, čisti nebeški nauk, je moral prešiniti sprideno testo nejevere in vraž, se je moral vojskovati s strastmi in pregrehami ljudstev, je moral prestati preganjanje trinogov; — in vendar je le zmagal Jezusov nauk. Kakor mali kvas celo peko predela in v tečen kruh spremeni, tako je tudi njegov nauk celi svet

spremenil in zboljšal. Sveti razsvetljeni možje, z apostoljsko gorečnostjo navdani, so serčno in modro vse stoletja oznanovali nebeški nauk, — in tisto malo drevesce, ki je iz majhnega zernca zrastle, je čez osemnajst sto let postalo veliko in veličastno drevo, ki zdaj svoje veje razprostira čez vse dele sveta, in čez 200 milijonov ljudi se senči pod njim.

c) Čudno lepo nam je prerok Daniel to resnico pred oči postavil, kako se bo katoliška cerkev po vsi zemlji razširila in da bo do konca sveta obstala. — „Glej“, tako govori prerok, „velika podoba se je prikazala. Glava te podobe je bila iz nar čistejega zlata, persi pa in roke iz srebra, trebuh in stegna iz bronu; in piščali železne; en del stopalov je bil iz železa, en del pa iz ila. In kamen z gore se je sam odtergal, in je podobo zadel na noge, ki so bile železne in ilovčaste, in jih je zdrobil. Takrat je bilo železo, il, bron, srebro in zlato razdrobljeno, in je bilo, kakor prah, ki ga sapa raznese; in jih ni bilo nikjer najti; kamen pa, ki je podobo zadel, je postal velika gora, in je vso zemljo napolnil.“ Kakor je prerok sam to prikazen razložil, ki jo je kralj Nabuhodonozor imel, ko je enkrat zvedeti želel, kako se bo prihodne čase na svetu godilo, pomenila je ta podoba štiri velike kraljestva sveta, ki so imele prihodne čase na zemlji postati. Glava zlata je pomenila Babilonsko kraljestvo, ki ga je kralj Nabuhodonozor ustanovil; persi sreberne je pomenilo Perzansko kraljestvo, ki ga je Cirus napravil; trebuh bronast je pomenil gerško kraljestvo velikega zmagovavca Aleksandra, in noge železne in ilnaste veliko kraljestvo Rimljanov. Te štiri kraljestva so bile nar mogočnije, ki jih je kdaj zemlja vidila; kaj pa je iz njih postalo? Podoba je padla, in je bila v prah razdrobljena, ki ga veter raznese. Vse te štiri kraljestva, dasiravno silo velike in močne, so konec vzele; Babilonsko je bilo od Perzanskega, in Gerško od Rimskega požerto in razdjano, in tudi veliko Rimsko kraljestvo je že zdavnej zdavnej minilo.

Kaj pa je bilo iz kamna z gore, ki je podobo zdrobil? Po izlagi preroka Daniela je imel ta kamen tale pomen: Ob dneh tistih kraljestev ho nebeški Bog obudil kraljestvo, ki bo vekomej obstalo, njegovo kraljestvo ne bo nobenemu drugemu

ljudstvu dano; to da ono bo vse te kraljestva zdrobilo in povžilo: in ono bo stalo vekomej. To kraljestvo božje ni drugo, kakor kraljestvo Kristusovo, katoliška cerkev. Brez vse posvetne moči je v svojem času katoliška cerkev nastopila, in se je na razvalinah unih štirih pozemeljskih kraljestev vzdignila. Na razdertii ajdovskega Rima, ki je vse poprejšne pozemeljske kraljestva povžil, se je vzdignil keršanski Rim, rimska katoliška cerkev. Ubogi ribič je postavil svoj apostoljski sedež v poglavitnem mestu rimskega cesarstva: sedež mogočnih rimskih cesarjev je že zdavnej zginil, Petrov stol v Rimu še stoji do današnjega dne. Iz Rima se je katoliška cerkev v vse dele sveta razširila: skala, na katero je Gospod svojo cerkev postavil, postala je gora, ki celo zemljo napolnuje. Neprenehoma se je svet zoper Petrov čolnič vojskoval, in napenjal vse moči, pokončati ga. Petrov stol v začetku ni imel druge brambe zoper svoje sovražnike, kakor molitev in solzé, in še zdaj je posvetna moč papeževa v primeri drugih vladarjev grozno majhna. Vendar se je Gospodovo kraljestvo vsem napadam svojih sovražnikov nasproti stavljal in zmagalo vse, ja sovražniki so konec vzeli, Gospodovo kraljestvo pa še stoji. Nar mogočniši vladar naših časov, cesar Napoleon, pred katerim se je cela zemlja tresla, menil je, da bo tudi skalo v Rimu zmajati in razdjati zamogel. Vlekel je Kristusovega namestnika, papeža Pia VII. kakor jetnika iz Rima na Francosko, in izvolil svojega sina, otroka, ki je še v zibeli ležal, Rimskega kralja. Pa kdo bi bil mislil, premogočni cesar — pahnen s svojega trona — skoperni na skali morja, na otoku št. Helena; otrok, ki je bil v zibeli Rimski kralj izvoljen, umerje v cvetoci mladosti, kakor Avstrijski oficir, nemogočni nastopnik sv. Petra pa sedi spet na svojem apostoljskem sedežu. Glejte skalo, na kateri se do zdaj vsa posvetna moč razbila je, in se vselej razbila bo! Pred bodo vse pozemeljske kraljestva minile, kakor Kristusovo kraljestvo. Njegovo kraljestvo — njegova cerkev bo vselej stala, in se bo zmirej dalje po zemlji razširjala.

d) Zdaj, ljubi moji! je res še veliko ljudstev in narodov na zemlji, kateri se še ne znajdejo v katoliški cerkvi; — veliko milijonov ljudi je, katerim še ne sveti luč svete vere,

kteri Jezusa in njegovega nauka ne poznajo. Pa oznanovavci svete vere, pobožni misjonarji grejo v Afriko, Azijo, Ameriko in Avstralijo, in goreče ajdom oznanujejo sveto vero, in število katoljskih kristjanov se vsako leto narašča. Še ni 400 let, kar je Amerika najdena, takrat so bili prebivavci sami divjaki, zdej je tam že 23 milijonov katoljskih kristjanov. Drevo sv. vere, ki svoje veje že daleč po zemlji razprosterte ima, to drevo še ni dorastlo, ampak še zmirej raste in bo rastlo noter do konca dni, bo svoje veje razprosterlo čez vse dele sveta, — tako gotovo, kakor gotovo Jezus, Zveličar ljudi, živi.

S k l e p.

Pa tudi med temi, ki v Kristusa verujejo, in se po njegovem imenu kristjani imenujejo, jih je še na milijone, ki nimajo čistega nebeškega nauka; tudi tem bo še luč prisvetila, tudi oni bojo k spoznanju resnice prišli; kvas nauka in duha Jezusovega bo tudi to testo skvasil. Vse znamenja sedajnega časa jasno kažejo na to. — Bere se, da protestantiški učeniki ta in uni nauk, to in uno reč, ki so jo prej zasmehovali in čertili, hvalijo in med svoje verne vpeljujejo. — Resnica na zadnje le zmaga, kakor dolgo se ji tudi človek ali celi narodi zoperstavljajo. Zanesljivo je prišel čas, kakor se iz mnogih znamenj vidi, da se protestanti katoličanstvu bližajo, če tudi pogosto nehoté, in če mi ne bomo doživeli, tisti pa, ki bodo za nami prišli, bodo pa gotovo doživeli, da bodo enkrat z našimi zopet zedinjenimi brati prijazno pod zveličansko senco velikega drevesa skupej prebivali. Kvas bo po obljudi Jezusovi tako dolgo delal, da bo vse skvasil; — spolnilo se bo, kar sv. Pavl v listu do Filipijanov govori: „Naš Gospod Jezus je sam sebe ponižal, in je pokoren postal do smerti, smerti pak na križu. Zato je tudi Bog Njega povišal, in Njemu ime dal, ktero je čez vse imena, da se v imenu Jezusa vsako koleno pripogne, teh kteri so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik reče, da Gospod Jezus Kristus je v časti Boga Očeta.“ Naj se zgodí! Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. „Novice“ so v poslednjem listu prav pikavno omenile, da je za nas Slovence zopet prišel čas, da preiskujemo — starinstvo. Za politiko mi Slovenci pač nismo: Omočknili so glasovi notrajnoavstrijski (Stimmen aus Innerösterreich), zaspal je „Naprej“ in Bog večni vé, kaj nas še vse čaka. Politiko torej pustimo; — obdelovali bomo bolj marljivo naše staro polje, našega starega „Slovenskega Prijatla“ in zadeve naše Šent-Mohorjeve družbe. Od mesca Novembra naprej bodo čč. gg. že čutili, da se je „Slov. Prijatelj“ nekaj prerodil in omlajal. Prosimo tudi vse čč. gg. domorodce, da nam pridno dopisujejo o zadevah našega naroda. — Božja pomoč!

* Iz Celovca. Potovavši domu iz Lukave sem bil priča pri nekem shodu, ki so ga imeli 22. septembra učitelji zgornozilske dekanije v Kotičah (Kötschach). Lil je dež, da je bila groza. Vendar so prišli vsi učitelji, le trije so manjkali, katerim ni bilo mogoče priti, kajti Zila je pobrala vse moste in hudourniki so razderli vse pote. Nekteri učitelji so prišli 5—6 ur daleč. To je lepo in veselo, da imajo učitelji toliko veselja in serca do učiteljskih zhodov. Visoko častiti in povsod ljubljeni gospod dekan Tomaž Incko so stavili učiteljem prav imenitne, praktične uprašanja, na ktere so učitelji seboj prinesli svoje pisane odgovore. Na prvo uprašanje: „Kako se da glaskovanje in pismenkovanje naj bolje združiti“ so odgovorili izverstno čč. gg. učitelji Grünwald, Gastinger, Weghofer mlajši in Hohenwarter; dokazali so jasno, da sedajna nemška „Fibel“ za podučno knjigo nič ne velja; dokazali so, kaj jej manjka in kako je popraviti. Ravno tako so se prav modro pogovarjali od unih dveh prašanj: „Kako naj učitelj podpira kateheta pri keršanskem nauku“ in „zakaj sadjo- in bčeloreja v zgornozilskej dolini toliko veselo ne napreduje“. Po seji so gosp. dekan vse učitelje prijazno pogostili. Ne morem drugači, kakor vso hvalo in čast očitno izreči vsem pričujočim: Slava gosp. dekanu, ki se za šolske zadeve toliko trudijo in tudi svoje učitelje kot pravi oče vodijo in pogostujejo, — slava pa tudi vsem gosp. učiteljem, ki so tako vneti za svoj stan in njegove dolžnosti! — Bil sem priča pri tem zboru, bil sem serčno vesel in zadovoljen, pa milo se mi je storilo pri sercu, ko so mi na misel prišle naše duhovne in cerkvene zadeve in izdihnil iz globočine svojega serca: Bog skoraj tudi nam duhovnikom daj take shode za duhovne in cerkvene potrebe!

* **Prošnja.** Prestavljenih je veliko naših častitih gospodov naročnikov. Kdor nam tega ne naznani, dobivlja „Slov. Prijatla“ pod starim napisom na svoje staro mesto. Prosimo lepo, naj se nam preselitev naznani v odpertem pismu; le tako ne bo nobene smešnjave!

Duhovske zadeve.

* **Kerška škofija.** Čast. gosp. O. Weber Ludw. je povišan za duh. svetovavca lavant. škofije; č. g. Adlasnik Jožef pa o priložnosti zlate maše za duh. svetovavca kerške škofije. Čč. gg. so dobili fare: Baron Aichelburg Hugo faro Spital, — Pucher Ferdin. faro Dole, — Leks Gabr. faro št. Peter v lesu, — Fischer Alojz faro Lipa pri Saksenburgu, — Ožgan Franc faro št. Štefan pri Zili, — Bučanjk Mark. kuracijo Preborje v lavantinski škofi. — Čč. gg. fajmoštra Böhm Jož., fajmošter v Radlah, in Dugulin Janez, kurat v Bleiberskih Rutah, sta si med seboj fare zamenila. — Č. g. dr. Nemeec Val. pride za namestnega profesorja v Celovško semenišče in učil bo cerkveno zgodovino in pravo. Č. g. Uršic Venceslav pride za stoljnega pridigarja in stoljnega kaplana v Celovec, — č. g. Kasda Alojz pa za pridigarja pri zgodni božji službi v mestni glavni fari in za drugega kateheta na normalni šoli v Celovcu. — Za provizorja gre č. g. Leskovšek Jan. v Ravno, — č. g. Willenpart Jan. k sv. Lorencu v Reichenau, — č. g. Vavra Jan. k sv. Kervi, — č. g. Oberlerchner Jožef v Weissenstein. — Prestavljeni in vmetjeni so sledeči čč. gg. kaplani: Punčart Jož. v Belak, — Dulnik Jož. v Millstat, — Cepic Franc v št. Marjeto, — Globočnik Janez v št. Štefan pri Bekštajnu in novoposvečenec Einšpieler Lambert v Kaplo pri Dravi. — Č. g. Gmeiner Jernej, fajm. v Vredlah in jubiliant, se poda v pokoj. Faro Vredle oskerbljuje začasno č. g. Roth Franc, fajm. v Liemberze, faro Blačani na Zili pa č. g. Ožgan. — Umerla sta čč. gg. O Černik Vinc., duhovnik benediktin. reda v št. Pavlu in fajm. Umfahrer Jan. R. I. P.!

* **Goriška škofija.** Č. g. Kočevar Jožef, bivši nadšk. kancelist, je šel za duh. pomočnika in učitelja v Šmarje; njegov nastopnik v nadšk. pisarnici je pa č. g. Škodnik Matija, predposvečenec; č. g. Božič Anton, predposvečenec, je postal kooperator v Boucu, in č. g. Palla Janez, je prestavljen za kooperatorja v Karmin; č. g. Fabris Pavel in Zgonik Jan. sta šla v pokoj. — Umerl je č. g. Mozetič Jan., mitrovan kap. dekan, kanonik, viši solski ogleda in Sel Val., duhovnik v pokoji. R. I. P.!

* **Terzaška škofija.** Č. g. Fabris Drag. je izvoljen za fajmoštra v Buzeti (Pinguento), bivši kaplan na tisti fari. Č. g. Baštian Mat., bivši katehet na nunski šoli v Terstu, je postal začasni katehet na novem italianskem gimnaziju v Terstu. Č. g. Devetak Anton, bivši administrator v Kastanji pride za časnega kateheta k nunski šoli v Terst. — Umerl je č. g. Vidmar Franc v pokoji v Bujah.

* **Lavantinska škofija.** Visokočast. gospod stolni prošt Fridrich Franc so 20. septembra peli svojo zlato mešo. Visokočast. gosp. stoljni korar Zorčić Franc je postavljen za ravnatelja lavantinskega semenišča. Č. g. Vučajnik Marko je imenovan kurat v Preborji, č. g. Céneec Kašpar farmešter v Šmartnu na Pohorji, in č. g. Marinka Juri farmešter v Dobji. Č. g. dr. Žagar Franc je postavljen za namestnega učitelja veroznanstva na mariborski nižji gimnaziji; ker je dosedanji učitelj; č. g. Lampelj Tomaž prestopil v družbo Jezusovo. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Petan Fr. v Šmarje in Jan Ferd. v št. Pavel

pri Preboldi, Trampuš Janez za namestnika v Soboto, Šantelj Mihael za kaplana k vsem Svetem pri Mihalovcih; Križan Henrik v Griže; Naprudnik Fr. v Zaveč; Belšak Anton v slov. Gradec; Lah Jožef v Galicijo; Kramberger Martin v Dobovo; Cank Matija v Gotovlje; Vojsk Jožef k sv. Barbari pri Wurmbergi; Pučko Anton v Št. Jur v sl. gor.; Vodeb Andrej v Brašloviče; Zadravec Jožef k sv. Urbanu pri Ptuj; Cocej Janez v Šmartin na Pohorji; Vurcar v Ruše; Koceli Rajmund k sv. Jakovu v Dolu, Gg. novoposvečeni so vmestjeni za kaplane: Jazbec Anton v Vojnik, Žličar Fr. v Vitanje, Drezeg Anton v Sromlje, Kukovec Jožef v Trebovlje, Gajšek Janez v Loko, Pirkovič Fr. v Reče, Rola Matija v Vuzenico, Breznik Anton k sv. Frančišku, Krajnc Valentin k sv. Vidu pri Ponkvi, Sparhakec Janez v Luče, Lipold Franc pride v zavod vsiega izobraženja za svetne duhovne v Beč. — Umerl je č. g. Švarcelj Kajetan, farmešter v Šmartnu v Rožnem dolu. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija. Duhovnija sv. Križa pri Kostanjevci je podeljena gosp. Vovku Jan., kaplanu v Št. Jerneju; Primskovo pa gosp. Strah-u Jan., kaplanu v Gradcu, ker dosedanji duh. pastir gosp. Marolt Matija gre zavolj bolehnosti začasno v pokoj. Naslednji č. g. so prestavljeni in umestjeni: Heinrich Drag., stolni kaplan, je izvoljen stolni sakristan, korvikarij in stolni katehet pri stolni cerkvi v Ljubljani. Č. g. Voglar Janez, mestni kaplan, gre od sv. Jakopa v stoljno cerkev sv. Nikolaja; č. g. Gostiša Janez od sv. Petra k sv. Jakovu, in č. g. Tomec Mart. iz Šmartna pri Kraunji k sv. Petru v Ljubljano. Č. g. Telijan Alojzi, kaplan v kočevski Reki, gre za administratorja v Gutsnice; č. g. Dolinar Janez, kaplan v Žužemberku pride ravno tako v Št. Jernej. Č. g. Dolinar Fr., novoposvečenec, v Dragatuš; č. g. Hönigman Peter iz Šmihela pri Novem mestu v Št. Marjeto; č. g. Krese Jožef iz Št. Petra v Št. Mihael; Derčar Mart. iz Dól v Št. Peter; Babnik Janez iz Št. Lorenca ob Temenici v Žužemberk; Lunder Janez, novoposvečenec, v Št. Lorenc. Fajm. v Komendi c. g. Dolicec Fr. je dovoljeno v pekoi se podati, in Komenda je 21. u. m. razpisana. Bistriška duhovnija v Bohinju je podeljena č. g. Mesarju Jan., lokalistu v bohinski Beli. Boh. Bela je torej 22. u. m. razpisana. Č. g. Arhar gre z Grada za beneficiata v Voglje; č. g. Križnar Mir., novoposv., za duh. pomočnika v Grad; č. g. Vonča Anton v Verhnike v Bevke za nasamnika ali ekspozita; č. g. Klinar Leop., novoposv., za duh. pom. na Verhnike; č. g. Počkar iz Hrenovic za nasamnika v Matenjo vas; č. g. Gerčar Jože, novoposv., za duh. pom. v Hrenovici. Č. g. Kulavie Janez, novoposv., v Sostro, — Jereb Matija iz Sostrega v Šmartin pri Litiji za beneficiata. — Horvat Miha iz Šmartna v Kamnik, — Puhar Janez iz Kamnika na Dolje, — Rebol Nace z Dolj v Lom za kurata, — dr. Sterbenc Juri, novoposv., v Kranj, — Berčič Janez, novoposv., v spodnjo Idrijo za duh. pom., — Vidmar Jože od onod v Loko za duh. pom., — Košmerl Anton iz Loke v Vodice, — Bernik Lor. od onod na Vače, — Sterbenc Jože, novoposv., v Loko za kateheta in vodja, — Eržen Nace od onod v Bloke, — Okorn Nace iz Blek v Stari terg pri Poljanah, — Juvanec Janez od onod v kočevsko Reko, — Gros Jakob, novoposv., v Črnomelj za kateheta in vodja, — Koscec Jernej od onod na Ig, — Pleničar Sim. iz Iga v Škocijan (b. G.), — Lenček Blaž od onod o Šentrupert, — Lovšin Sim. od onod v Doberniče, — Zagorjan Heur. od onod v Šentvid pri Žilicah, — Bogataj Fr. od onod v Dob, — Judnič Janez z Doba v Podzemelj, — Knavs Janez od onod v Doline, — Pivk Janez od onod v Tomišelj za benef., — Dejak Henr., novoposv., v Dole, — Belar Janez, novoposv., v faro pri Kostelu, — Domicelj Anton od onod † Mezelj, — Šarec And., zgodnjik v Ternovem, v Prem, — Jerin Jož. z Dolenje vasi v Vreme, — Kalan Rajm. od onod v Dolenjo vas, — Prohaska Drag., duh. pom. na Vačah, je podeljena lokalija Planina, — Meglič Jožef gre za duh. pom. na Polšnik, — dr. Rogač Jožef iz Hin na Kerko, — Zupančič Jern., novoposv., v Hine. — Umerl je č. g. Dolinar Luka, fajm. v pokoju. R. I. P.!